

THỰC TRẠNG NGHIÊN CỨU VỀ QUYỀN CON NGƯỜI, QUYỀN CÔNG DÂN Ở VIỆT NAM

Đỗ Thị Kim Định*

Email: kimdinh.gass@gmail.com

Ngày tòa soạn nhận được bài báo: 08/01/2024

Ngày phản biện đánh giá: 18/07/2024

Ngày bài báo được duyệt đăng: 30/07/2024

DOI: 10.59266/houjs.2024.427

Tóm tắt: Quyền con người, quyền công dân là vấn đề đặc biệt quan trọng bởi con người không chỉ là chủ thể của xã hội mà còn là nguồn lực quan trọng của đất nước. Vì vậy nghiên cứu về quyền con người, quyền công dân là lĩnh vực luôn nhận được sự quan tâm đặc biệt của các nhà khoa học. Bài viết tổng quan kết quả nghiên cứu của các công trình nghiên cứu tiêu biểu của các học giả Việt Nam trong giai đoạn vừa qua về quyền con người, quyền công dân để giúp cho việc nhận thức rõ về thực trạng nghiên cứu về quyền con người, quyền công dân, từ đó có những định hướng phù hợp hơn trong các nghiên cứu về quyền con người, quyền công dân trong giai đoạn mới.

Từ khóa: nghiên cứu, thực trạng, quyền con người, quyền công dân.

I. Dẫn nhập

Báo cáo chính trị của Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XII tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã chỉ rõ: “Xây dựng Nhà nước pháp quyền Xã hội chủ nghĩa có nhiều tiến bộ, tổ chức bộ máy nhà nước tiếp tục được hoàn thiện, hoạt động hiệu lực và hiệu quả hơn; bảo đảm thực hiện đồng bộ các quyền lập pháp, hành pháp và tư pháp”.[†] Tuy nhiên, Báo cáo cũng chỉ rõ những hạn chế, khuyết điểm: “Xây dựng Nhà nước pháp quyền Xã hội chủ nghĩa có mặt chưa đáp ứng tốt yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội và quản lý

đất nước trong tình hình mới”, “Hệ thống pháp luật còn một số quy định chưa thống nhất, chưa đáp ứng kịp thời yêu cầu thực tiễn”[‡], “thể chế quản lý xã hội còn nhiều hạn chế, tình trạng gia tăng tội phạm, tệ nạn, tiêu cực, mâu thuẫn, xung đột xã hội ... ở một số nơi chậm được khắc phục, gây bức xúc trong dư luận nhân dân. Giảm nghèo chưa bền vững, chưa có giải pháp hữu hiệu để xử lý vấn đề phân hóa giàu - nghèo, gia tăng bất bình đẳng về thu nhập, kiểm soát và xử lý các mâu thuẫn, xung đột xã hội. Chất lượng dịch vụ y tế, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng

* Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội.

[†] Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội năm 2021, tr. 71.

[‡] Đảng Cộng sản Việt Nam, TLĐĐ, tr. 89.

bảo dân tộc thiểu số còn nhiều khó khăn, có mặt còn bất cập".[§] Những hạn chế này chính là những rào cản trong phát huy dân chủ, bảo đảm quyền công dân, quyền con người, bảo vệ nhóm yếu thế trong xã hội.

Để làm rõ những thành công và hạn chế trong công nhận, tôn trọng, bảo vệ và bảo đảm quyền con người, quyền công dân ở Việt Nam thời gian qua, đã có nhiều bài viết của các nhà khoa học liên quan đến chủ đề này. Bài viết sử dụng phương pháp nghiên cứu định tính (Qualitative Research) kết hợp các phương pháp khác để thu thập, phân tích thông tin trong các tài liệu đã xuất bản để làm rõ thực trạng nghiên cứu về quyền con người, quyền công dân ở Việt Nam trong thời gian qua.

II. Cơ sở lý thuyết: Bài viết dựa trên các lý thuyết về quyền con người

Lý thuyết về quyền con người là khung lý luận về quá trình phát triển con người có tính quy luật dựa trên các tiêu chuẩn quốc tế về quyền con người và định hướng hoạt động để thúc đẩy và bảo vệ quyền con người.[¶] Lý luận quyền dựa trên các nguyên tắc:

* Nguyên tắc minh bạch: Nguyên tắc này đòi hỏi nhà nước và các chủ thể có nghĩa vụ khác phải có trách nhiệm hoạt động một cách minh bạch nhằm bảo đảm, bảo vệ tốt nhất quyền con người, quyền công dân.

* Nguyên tắc tham gia: Nguyên tắc này đòi hỏi bảo đảm sự tham gia và khả năng tiếp cận của người dân với quy trình xây dựng, hoạch định chính sách, các dự án phát triển nhằm hướng đến việc bảo vệ và thúc đẩy quyền con người.

* Nguyên tắc trách nhiệm giải trình:

Nguyên tắc trách nhiệm giải trình đòi hỏi pháp luật quốc gia phải ghi nhận nghĩa vụ của nhà nước về quyền con người (tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ, thúc đẩy) trong các chính sách và chương trình phát triển ở cả cấp trung ương và địa phương.

* Nguyên tắc không phân biệt đối xử và tiếp cận bình đẳng: Nguyên tắc này đòi hỏi mọi người đều được hưởng những quyền con người cơ bản mà không bị phân biệt đối xử dưới bất kỳ hình thức nào về lý do chủng tộc, màu da, giới tính, dân tộc, tuổi tác, ngôn ngữ, tôn giáo, chính trị hoặc quan điểm chính trị, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội, mức thu nhập, khuyết tật,....

III. Phương pháp nghiên cứu

Các phương pháp phân tích, bình luận, quy nạp, diễn dịch, suy luận logic, phân tích quy phạm pháp luật được sử dụng để làm rõ thực trạng nghiên cứu về lý luận về quyền con người ở Việt Nam; từ đó có những gợi mở cho định hướng nghiên cứu về quyền con người ở Việt Nam trong giai đoạn mới.

IV. Kết quả và thảo luận

4.1. Nhóm công trình nghiên cứu về các quan điểm, tư tưởng về quyền con người

Tư tưởng Hồ Chí Minh về quyền con người đã được một số công trình nghiên cứu, điển hình là tư tưởng vì con người, tôn trọng và bảo vệ quyền con người, quyền công dân. Đây là tư tưởng bản chất cốt lõi của tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà nước và pháp luật được phân tích rõ trong bài viết "*Quyền con người trong tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà nước và pháp luật*".^{**} Bài viết "*Tư tưởng Hồ Chí Minh về quyền con*

[§] Đảng Cộng sản Việt Nam, TLDD, tr. 85, 86.

[¶] Office of The United Nations High Commissioner for Human Rights: Frequently Asked Questions on a Human Rights-based Approach to Development Cooperation, New York and Geneva, 2006, p. 15.

^{**} Trần Nghị (2021), Quyền con người trong tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà nước và pháp luật, *Tổ chức nhà nước - 2021 - no.10 - tr:52 – 55*.

người trong tuyên ngôn của "hội liên hiệp thuộc địa" của tác giả Đặng Dũng Chí cũng phân tích làm rõ tư tưởng liên kết đấu tranh của các dân tộc trong một mặt trận chung vì quyền dân tộc tự quyết và quyền con người để thoát khỏi tội ác vi phạm nhân quyền của chủ nghĩa thực dân.^{††}

4.2. Nhóm công trình nghiên cứu lý luận và pháp luật mang tính toàn diện về quyền con người, quyền công dân

Những nghiên cứu toàn diện lý luận và pháp luật về quyền con người, quyền công dân nói chung đã được thể hiện rõ trong các giáo trình, sách chuyên khảo, tham khảo của một số cơ sở đào tạo. *Giáo trình Lý luận và pháp luật về quyền con người* của Khoa Luật (nay là Trường Luật) thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội có nội dung lý luận khá toàn diện về quyền con người được thể hiện ở Chương 2 với 10 nội dung gồm: Khái niệm, nguồn gốc, tính chất, đặc điểm của quyền con người, phân loại quyền con người, nghĩa vụ quốc gia trong việc bảo đảm quyền con người, chủ thể và mối quan hệ giữa quyền và nghĩa vụ, quyền con người và một số phạm trù có liên quan, một số khía cạnh mới của quyền con người, thực tế và triển vọng của quyền con người (tr.37-106). Trong đó, Giáo trình đề cập đến bốn tính chất cơ bản của quyền con người là tính phổ biến, tính không thể tước bỏ, tính không thể phân chia, tính liên hệ và phụ thuộc lẫn nhau (tr.41-43); phân tích năm đặc điểm của quyền con người từ góc độ đạo đức – tôn giáo, góc độ lịch sử - xã hội, góc độ triết học, góc độ chính trị và góc độ pháp lý (tr.44-48); khái lược lịch sử phát triển quyền con người, gồm: Thế hệ thứ nhất: Các quyền dân sự, chính trị; Thế hệ thứ hai: Các quyền kinh tế, xã hội, văn hóa; Thế hệ quyền con người thứ ba bao gồm các quyền tiêu biểu như quyền

tự quyết dân tộc, quyền phát triển, quyền với các nguồn tài nguyên thiên nhiên, quyền được sống trong hòa bình... (tr.58-60). Giáo trình cũng phân tích lý luận về phân loại quyền theo lĩnh vực, theo chủ thể quyền và theo một số tiêu chí khác (tr.62-69)...^{††}

Tài liệu thứ hai trình bày khá đầy đủ, hệ thống lý luận và pháp luật về quyền con người, quyền công dân là "*Giáo trình Quyền con người*" của Học viện Khoa học xã hội. Đây là một công trình nghiên cứu lý luận chuyên sâu về quyền con người, quyền công dân dùng cho chương trình đào tạo sau đại học. Giáo trình có 18 chương chia làm bốn phần, trong đó các vấn đề lý luận về quyền con người, quyền công dân được trình bày ở các chương: Chương I trình bày lý luận về quyền con người, như Khái niệm và bản chất của quyền con người (tr.13-34); Chương II trình bày về quyền con người trong lịch sử tư tưởng chính trị - pháp lý (tr.35-49); Chương III trình bày quy chế pháp lý về quyền con người, quyền công dân (tr.50-60); Chương V trình bày về cơ cấu quyền con người và quyền công dân. Chương này trình bày cụ thể lý luận về các quyền cơ bản của con người và của công dân, như lý luận về các thể hệ quyền con người, gồm thể hệ quyền con người thứ nhất, thể hệ quyền con người thứ hai và thể hệ quyền con người thứ ba (tr.99- 104) và lý luận về các quyền cụ thể của con người, như các quyền dân sự và chính trị (tr.104-133), các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa (tr.134-155). Chương VI trình bày lý luận về mối quan hệ giữa quyền con người với chính trị, quyền con người với đạo đức (tr.156-178); Chương VII trình bày lý luận về mối quan hệ giữa quyền con người và nhà nước pháp quyền (tr.179-198); Chương VIII trình bày lý luận bảo vệ

^{††} Đặng Dũng Chí (2022), Tư tưởng Hồ Chí Minh về quyền con người trong tuyên ngôn của "hội liên hiệp thuộc địa", *Lịch sử Đảng - 2022 - no.06 - tr.14-20*.

^{††} Nguyễn Đăng Dung, Vũ Công Giao và Lê Khánh Tùng (2015), *Giáo trình Lý luận và pháp luật về quyền con người*, Đại học Quốc gia Hà Nội, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội.

quyền con người bằng Tòa án (tr.201-242), Chương IX trình bày lý luận về bảo vệ quyền con người bằng các hình thức pháp lý hành chính, như biện pháp xử lý hành chính, khiếu nại hành chính, vai trò giám sát nhà nước đối với việc bảo vệ quyền con người (tr.243-283); Chương X trình bày lý luận về các cơ chế bảo vệ quyền con người, quyền công dân trong trật tự pháp luật ở nước ngoài thông qua cơ chế tài phán hiến pháp ở các nước trên thế giới, cơ chế giải quyết dân nguyện và cơ chế khu vực (tr.284-307); Chương XI trình bày lý luận về bảo đảm quyền con người bằng các tổ chức xã hội tự quản trong các đơn vị dân cư truyền thống (tr.308-328). Phần III của Giáo trình trình bày về cơ chế pháp lý quốc tế bảo vệ quyền con người (tr.329-446) và Phần IV của Giáo trình có nội dung: Việt Nam và việc bảo vệ quyền con người (tr.447-491).^{§§}

Giáo trình Lý luận và pháp luật về quyền con người (dành cho hệ đào tạo Cao cấp lý luận chính trị) của Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh cũng có nội dung lý luận khá toàn diện về quyền con người, gồm khái niệm, bốn đặc trưng của quyền con người; quan điểm của Chủ nghĩa Mác Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về quyền con người; quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về nâng cao nhận thức về quyền con người và những vấn đề cần tập trung giải quyết trong giáo dục nâng cao nhận thức về quyền con người.^{¶¶}

Giáo trình “*Pháp luật quốc tế về quyền con người*” do GS.TS Võ Khánh Vinh và TS.

Lê Mai Thanh đồng chủ biên trình bày năm nội dung chính gồm lý luận về luật quốc tế và quyền con người (tr.9-45); khái niệm, vai trò, hiệu lực, phân loại điều ước quốc tế về quyền con người và nghĩa vụ thành viên của điều ước quốc tế (tr.46-63); một số văn kiện quốc tế đa phương quan trọng về quyền con người và tư cách thành viên của Việt Nam (tr.64-108); các điều ước khu vực về quyền con người (tr.109-143); mối quan hệ giữa pháp luật quốc tế và pháp luật quốc gia về quyền con người (tr.144-171); thực trạng nội luật hóa và việc thực hiện nghĩa vụ điều ước quốc tế trong lĩnh vực quyền con người của Việt Nam (tr.172-193).^{***}

Giáo trình “*Cơ chế quốc tế và khu vực về quyền con người*” do GS.TS Võ Khánh Vinh và TS. Lê Mai Thanh đồng chủ biên trình bày bốn nội dung chính: Lý luận về cơ chế quốc tế về quyền con người (tr.7-24); lý luận cơ chế quốc tế đa phương về quyền con người và tư cách thành viên của Việt Nam (tr.25-54); cơ chế khu vực về quyền con người (tr.55-86); mối quan hệ giữa các cơ chế đa phương, khu vực và quốc tế (tr.87-99).^{†††}

4.3. Các công trình nghiên cứu về các nguyên tắc trong bảo đảm, bảo vệ quyền con người.

Bài viết “*Nguyên tắc không phân biệt đối xử trong Tuyên ngôn phổ quát về quyền con người và giá trị đối với nhân loại*” đã phân tích nội dung, mối quan hệ giữa nguyên tắc không phân biệt đối xử với các nguyên tắc khác về quyền con người; vai trò của nguyên tắc không phân biệt đối xử, trong

^{§§} Võ Khánh Vinh (chủ biên), (2015), *Quyền con người – Giáo trình sau đại học*, Học viện Khoa học Xã hội, Nxb. Khoa học Xã hội.

^{¶¶} Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2021), *Giáo trình lý luận và pháp luật về quyền con người (dành cho hệ đào tạo Cao cấp lý luận chính trị)*, Nxb Lý luận Chính trị.

^{***} Võ Khánh Vinh, Lê Mai Thanh (Đồng chủ biên), (2014), *Pháp luật quốc tế về Quyền con người – Giáo trình sau đại học*, Học viện Khoa học Xã hội, Nxb. Khoa học Xã hội.

^{†††} Võ Khánh Vinh, Lê Mai Thanh (Đồng chủ biên), (2014), *Cơ chế quốc tế và khu vực về Quyền con người – Giáo trình sau đại học*, Học viện Khoa học Xã hội, Nxb. Khoa học Xã hội.

đó nhấn mạnh: Nguyên tắc không phân biệt đối xử là nguyên tắc quan trọng trong pháp luật nhân quyền của nhiều quốc gia trên thế giới.^{‡‡‡} Bài viết “*Nguyên tắc bình đẳng, không phân biệt đối xử trong Tuyên ngôn thế giới về quyền con người và trong pháp luật Việt Nam*” cũng phân tích các nội dung của nguyên tắc bình đẳng, không phân biệt đối xử trong Tuyên ngôn thế giới về quyền con người năm 1948 cũng như trong Công ước quốc tế về các quyền dân sự, chính trị năm 1966 và sự thể hiện của nguyên tắc bình đẳng, không phân biệt đối xử trong Hiến pháp và pháp luật Việt Nam.^{§§§}

4.4. Các công trình nghiên cứu về phạm vi giới hạn của quyền con người.

Bài viết “*Pháp luật quốc tế về giới hạn quyền con người trong bối cảnh đại dịch Covid - 19 và thực tiễn áp dụng của một số quốc gia*” đã phân tích quy định về giới hạn và tạm đình chỉ quyền trong các văn kiện quốc tế về quyền con người của Liên hợp quốc; các yêu cầu đối với việc áp dụng biện pháp tạm đình chỉ/hạn chế quyền con người và phân tích thực tiễn áp dụng các biện pháp nhằm đảm bảo quyền con người trong đại dịch Covid-19.^{¶¶¶}

4.5. Các công trình nghiên cứu về vấn đề phổ quát hóa quyền con người, quyền công dân

Bài viết “*Về vấn đề phổ quát hóa quyền con người*” đã phân tích làm rõ nội

hàm phổ quát hóa quyền con người, quan điểm về phổ quát hóa quyền con người. Bài viết cũng phân tích hai xu hướng đối lập nhau về phổ quát hóa quyền con người là xu hướng toàn cầu hóa đã tác động đến tất cả các mặt của đời sống xã hội và nhà nước, trong đó có quyền con người và xu hướng gắn liền với khu vực hóa. Tương ứng với hai xu hướng này là hai cách tiếp cận giải quyết vấn đề phổ quát hóa các quyền con người và soạn thảo các tiêu chuẩn pháp luật thống nhất.^{****} Bài viết “*Tuyên ngôn phổ quát về quyền con người và tính phổ quát của nhân quyền*” đã phân tích khái niệm và nền tảng cho tính phổ quát của nhân quyền; phân tích sự cần thiết, ý nghĩa của việc khẳng định tính phổ quát của nhân quyền; những nỗ lực của Liên hợp quốc trong việc thúc đẩy và bảo vệ tính phổ quát của nhân quyền. Bài viết cũng phân tích về bản chất của những lập luận phủ định tính phổ quát của nhân quyền và chứng minh rằng: “*tính phổ quát của nhân quyền là đúng đắn, cần thiết, không thể chối bỏ, không thể xuyên tạc; việc phủ nhận hay làm méo mó tính phổ quát sẽ gây tổn hại nghiêm trọng đến việc tôn trọng, bảo vệ, bảo đảm nhân quyền trên thế giới*”.^{††††}

4.6. Các công trình nghiên cứu về vai trò của quyền con người, quyền công dân trong giai đoạn mới

Bài viết “*Tôn trọng, bảo vệ, bảo*

‡‡‡ Nguyễn Linh Giang (2023), Nguyên tắc không phân biệt đối xử trong Tuyên ngôn phổ quát về quyền con người và giá trị đối với nhân loại, *Tạp chí Pháp luật về Quyền con người, Viện Quyền con người, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, số chuyên đề (33)/2023, tr.70-79.*

§§§ 101. Phạm Hữu Nghị (2021), Nguyên tắc bình đẳng, không phân biệt đối xử trong Tuyên ngôn thế giới về quyền con người và trong pháp luật Việt Nam, *Nghề luật, số 6/2021, tr.71-78.*

¶¶¶ Lê Minh Trang, Pháp luật quốc tế về giới hạn quyền con người trong bối cảnh đại dịch Covid - 19 và thực tiễn áp dụng của một số quốc gia, *Tạp chí Công thương - 2022 - no.22 - tr.35-39.*

**** GS.TS. Võ Khánh Vinh và TS. Võ Khánh Minh (2023), Về vấn đề phổ quát hóa quyền con người, *Pháp luật về quyền con người - 2023 - no.3 - tr.9-22.*

†††† Vũ Công Giao và Nguyễn Mạnh Tuấn (2023), Tuyên ngôn phổ quát về quyền con người và tính phổ quát của nhân quyền *Tạp chí Pháp luật về Quyền con người, Viện Quyền con người, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, số chuyên đề (33)/2023, tr.42-52.*

đảm quyền con người trong xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới" đã phân tích lý luận về quyền con người trong xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới. Bài viết luận giải, xác định những yêu cầu đặt ra với việc công nhận, tôn trọng, bảo vệ, bảo đảm quyền con người trong xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới.^{****} Bài viết "*Bảo đảm, thúc đẩy quyền con người theo tinh thần Đại hội lần thứ XIII của Đảng*" đã phân tích quan điểm, định hướng, giải pháp quan trọng trong các văn kiện Đại hội XIII của Đảng về quyền con người, qua đó phản bác các luận điệu sai trái, thù địch, xuyên tạc sự quan tâm cũng như kết quả bảo đảm quyền con người mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân Việt Nam đã và đang nỗ lực thực hiện.^{§§§§} Bài viết "*An ninh con người - Nhận thức và quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam*" đã phân tích về nhận thức "an ninh con người" và mối quan hệ giữa quyền con người – an ninh con người, trong đó xác định hai khái niệm này "*có mối quan hệ khăng khít đó là đều hướng tới hiện thực hóa giá trị của con người trong thực tiễn*". Bài viết cũng phân tích quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về an ninh con người, lấy con

người làm trung tâm là nền tảng tư tưởng để Việt Nam tiếp tục xây dựng chủ nghĩa xã hội, hội nhập sâu rộng cùng cộng đồng quốc tế.^{¶¶¶¶} Bài viết "*Bảo đảm an ninh con người ở Việt Nam hiện nay*" đã phân tích một số vấn đề lý luận về bảo đảm an ninh con người, thực trạng và cơ hội, thách thức đe dọa an ninh con người, từ đó đưa ra các giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả bảo đảm an ninh con người trong thời gian tới.^{*****} Bài viết "*Nâng cao hiệu quả bảo đảm quyền con người trong xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam*" phân tích về vị trí của quyền con người trong nhà nước pháp quyền, sự cần thiết phải nâng cao hiệu quả bảo đảm quyền con người trong xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, từ đó đưa ra phương hướng nâng cao hiệu quả bảo đảm quyền con người trong xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam.^{†††††}

4.7. Các công trình nghiên cứu về hiệu quả điều chỉnh pháp luật về quyền con người

Bài viết "*Pháp luật là công cụ để bảo đảm quyền tự do của con người không bị xâm phạm*" đã khẳng định vai trò của pháp luật trong việc công nhận, tôn trọng, bảo vệ và bảo đảm những quyền cơ bản của con người, được cụ thể hóa tại Điều

^{****} Lê Thị Thuý Hương và Vũ Công Giao (2023), Tôn trọng, bảo vệ, bảo đảm quyền con người trong xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới, *Luật học (Đại học Quốc gia Hà Nội)* - 2023 - no.2 - tr.59-72.

^{§§§§} Hoàng Hùng Hải (2022), Bảo đảm, thúc đẩy quyền con người theo tinh thần Đại hội lần thứ XIII của Đảng, *Pháp luật về quyền con người* - 2022 - no.2 - tr.3-8.

^{¶¶¶¶} Chu Mạnh Hùng (2022), An ninh con người - Nhận thức và quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam, *Tạp chí Luật học* - 2022 - no.7 - tr.3-13.

^{*****} Nguyễn Thị Thanh Nga (2022), Bảo đảm an ninh con người ở Việt Nam hiện nay, *Tạp chí Quản lý Nhà nước* - 2022 - no.2 - tr.28-32.

^{†††††} Vũ Công Giao (2022), Nâng cao hiệu quả bảo đảm quyền con người trong xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Nghiên cứu lập pháp* - 2022 - no.04 - tr.3-10.

14 Chương II Hiến pháp năm 2013.^{****} Bài viết "*Tiếp tục phát triển Hiến pháp Việt Nam về quyền con người, quyền công dân*" đề cập đến sự cần thiết phải giải thích, cụ thể hóa Hiến pháp về quyền con người, quyền công dân, cũng như cần sửa đổi, bổ sung một số quy định trong Hiến pháp về quyền con người, quyền công dân để ngày càng phát huy nhiều hơn vai trò, giá trị của quyền con người, quyền công dân.^{§§§§§} Bài viết "*Hoàn thiện thể chế bảo đảm quyền con người, quyền công dân theo tinh thần Nghị quyết số 27-NQ/TW của Hội nghị Trung ương lần thứ sáu khóa XIII*" đã phân tích yêu cầu và thực trạng pháp luật về bảo vệ, bảo đảm quyền con người, quyền công dân ở Việt Nam hiện nay, từ đó đề xuất một số giải pháp cụ thể nhằm hoàn thiện thể chế bảo đảm và bảo vệ quyền con người, quyền công dân ở Việt Nam trong tình hình mới.^{¶¶¶¶¶} Bài viết "*Xây dựng, hoàn thiện pháp luật về quyền con người theo tinh thần đại hội Đảng lần thứ XIII*" phân tích thực trạng pháp luật về quyền con người ở Việt Nam, từ đó đưa ra bốn giải pháp hoàn thiện gồm: Hoàn thiện cơ sở pháp lý về sự bình đẳng giữa Nhà nước và công dân; xây dựng, hoàn thiện

các quy định đảm bảo thực hiện quyền con người, quyền công dân trong mối quan hệ với Nhà nước; xây dựng quy chế pháp lý về phản biện xã hội, giám sát xã hội; hoàn thiện pháp luật về cơ chế bảo đảm quyền con người.^{*****} Bài viết "*Hoàn thiện các quy định về quyền công dân trong Hiến pháp 2013 và những ý nghĩa sâu sắc*" đã phân tích sự hoàn thiện của các quy định về quyền công dân trong Hiến pháp năm 2013 so với các bản Hiến pháp trước đó và ý nghĩa của quyền công dân trong Hiến pháp năm 2013.^{†††††} Bài viết "*Hoàn thiện pháp luật nhằm nâng cao vai trò giám sát tối cao của Quốc hội trong bảo đảm quyền con người*" và bài viết "*Vai trò giám sát của Quốc hội đối với việc thực thi pháp luật về quyền con người tại Việt Nam*"^{¶¶¶¶¶} cùng phân tích thực trạng quy định của pháp luật và thực tiễn triển khai công tác giám sát tối cao của Quốc hội. Từ đó đưa ra một số kiến nghị hoàn thiện pháp luật để nâng cao hiệu quả công tác giám sát tối cao của Quốc hội, góp phần bảo đảm quyền con người, quyền công dân.^{§§§§§§} Bài viết "*Xây dựng pháp luật bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng trong việc thực hiện quyền tư pháp*" phân tích về 9 nhiệm vụ cần thực hiện, ba

^{****} Nguyễn Khánh An (2022), Pháp luật là công cụ để bảo đảm quyền tự do của con người không bị xâm phạm, *Tạp chí Luật sư Việt Nam - 2022 - no.7 - tr.42-46*.

^{§§§§§} Trương Hồng Quang và Hoàng Diệu My (2022), Tiếp tục phát triển hiến pháp Việt Nam về quyền con người, quyền công dân, *Nhà nước và Pháp luật - 2022 - no.3 - tr.3-12*.

^{¶¶¶¶¶} Đinh Tấn Phong (2023), Hoàn thiện thể chế bảo đảm quyền con người, quyền công dân theo tinh thần Nghị quyết số 27-NQ/TW của Hội nghị Trung ương lần thứ sáu khóa XIII, *Pháp luật về quyền con người - 2023 - no.3 - tr.3-8*.

^{*****} Vũ Thị Hoài Phương (2022), Xây dựng, hoàn thiện pháp luật về quyền con người theo tinh thần đại hội Đảng lần thứ XIII, *Tạp chí giáo dục lý luận - 2022 - no.338 - tr.8-12*.

^{†††††} Lê Duy Bày (2023), Hoàn thiện các quy định về quyền công dân trong Hiến pháp 2013 và những ý nghĩa sâu sắc, *Tạp chí Giáo dục và Xã hội - 2023 - no.143 - tr.122*.

^{¶¶¶¶¶} Nguyễn Lan Nguyên (2022), Vai trò giám sát của Quốc hội đối với việc thực thi pháp luật về quyền con người tại Việt Nam, *Tạp chí Công thương - 2022 - no.11 - tr.8-12*.

^{§§§§§§} Hồ Thị Hương (2023), Hoàn thiện pháp luật nhằm nâng cao vai trò giám sát tối cao của Quốc hội trong bảo đảm quyền con người, *Tạp chí Pháp luật về quyền con người - 2023 - no.2 - tr.42-49*.

khó khăn, thách thức đặt ra cần phải giải quyết trong thực tiễn đổi mới, phát triển của đất nước và quá trình hoàn thiện pháp luật bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng trong thực hiện quyền tư pháp. Từ đó, đưa ra các giải pháp đột phá xây dựng và hoàn thiện pháp luật để bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng trong việc thực hiện quyền tư pháp ở Việt Nam giai đoạn mới.^{*****} Bài viết "Nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật về quyền con người theo tinh thần Đại hội XIII của Đảng" phân tích yêu cầu, định hướng hoàn thiện hệ thống pháp luật và đề xuất một số giải pháp cơ bản tiếp tục nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật về quyền con người theo tinh thần của Đại hội XIII của Đảng, gồm: Một là, thường xuyên rà soát các văn bản quy phạm pháp luật nhằm phát hiện và loại bỏ các văn bản trái với các quy định về quyền con người được quy định trong Hiến pháp và luật; Hai là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật; Ba là, kiện toàn tổ chức, bộ máy thi hành pháp luật; Bốn là tăng cường công tác tiếp công dân gắn với công tác thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm pháp luật; Năm là, tăng cường vai trò của luật sư, phát triển đồng bộ các dịch vụ pháp lý nhằm nâng cao năng lực tiếp cận công lý, tiếp cận pháp luật về quyền

con người của người dân.^{*****} Bài viết "Phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong cơ chế bảo đảm quyền con người ở Việt Nam hiện nay" phân tích làm rõ vị trí, vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội và đánh giá thực trạng phát huy vai trò của các tổ chức này nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện nay.^{*****} Bài viết "Thúc đẩy giáo dục quyền con người – Nội dung quan trọng trong Tuyên bố và Chương trình hành động Viên" đã đánh giá về sự phát triển của khuôn khổ quốc tế và những kết quả đạt được của Việt Nam trong việc thực hiện các cam kết quốc tế về giáo dục quyền con người kể từ sau khi Tuyên bố về Chương trình hành động Viên năm 1993 ra đời.^{*****} Bài viết "Giáo dục quyền con người hướng đến các mục tiêu và nguyên tắc của Liên hợp quốc" đã phân tích các mục tiêu của giáo dục quyền con người, nội dung giáo dục quyền con người và các nguyên tắc của giáo dục quyền con người.^{*****} Bài viết "Giáo dục quyền con người ở bậc đại học: Quan điểm của Liên Hợp quốc và thực tiễn ở Việt Nam" phân tích thực trạng giáo dục quyền con người ở bậc đại học tại Việt Nam. Từ đó đưa ra kiến nghị hoàn thiện hơn nữa cả về nội dung và hình thức trong giáo dục quyền con người

^{*****} Trương Thị Hồng Hà (2023), Xây dựng pháp luật bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng trong việc thực hiện quyền tư pháp, *Tạp chí Luật sư Việt Nam - 2023 - no.5 - tr.12-15*.

^{*****} Tường Duy Kiên (2023), Phạm Hoàng Nam Nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật về quyền con người theo tinh thần Đại hội XIII của Đảng, *Quản lý nhà nước - 2023 - no.3 - tr.15 – 19*.

^{*****} Trần Thị Thanh Mai (2022), Phát huy vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong cơ chế bảo đảm quyền con người ở Việt Nam hiện nay, *Tạp chí giáo dục lý luận - 2022 - no.340 - tr.12-16*.

^{*****} Nguyễn Thị Thanh Hải (2023), Thúc đẩy giáo dục quyền con người – Nội dung quan trọng trong Tuyên bố và Chương trình hành động Viên, *Tạp chí Pháp luật về Quyền con người, Viện Quyền con người, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, số chuyên đề (33)/2023, tr.53-59*.

^{*****} Chu Thị Thúy Hằng (2022), Giáo dục quyền con người hướng đến các mục tiêu và nguyên tắc của Liên hợp quốc, *Pháp luật về quyền con người - 2022 - no.2 - tr.76-85*.

ở bậc đại học.^{¶¶¶¶¶¶} Bài viết "*Nguyên tắc, đối tượng và yêu cầu giáo dục quyền con người trong giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam hiện nay*" đã phân tích, luận giải nguyên tắc, đối tượng và yêu cầu của giáo dục quyền con người trong giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam hiện nay.^{*****} Bài viết "*Thúc đẩy giáo dục quyền con người trong giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam*" phân tích vai trò, thực trạng của giáo dục quyền con người trong giáo dục nghề nghiệp, từ đó đưa ra các giải pháp nâng cao vai trò của giáo dục quyền con người trong giáo dục nghề nghiệp.^{†††††††} Bài viết "*Nâng cao chất lượng phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền con người của chính quyền địa phương cấp huyện trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn*" cũng phân tích về tiêu chí đánh giá, thực trạng chất lượng phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền con người của chính quyền địa phương cấp huyện ở tỉnh Bắc Kạn và đề xuất các giải pháp khắc phục hạn chế trong việc thực hiện phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền con người.^{‡‡‡‡‡‡‡} Bài viết "*Giảng dạy về quyền con người: thực tiễn tại Khoa Luật trường Đại học Duy Tân*" phân tích về sự cần

thiết giảng dạy quyền con người trong các cơ sở đào tạo luật tại Việt Nam; thực tiễn giảng dạy quyền con người tại Khoa Luật trường Đại học Duy Tân, từ đó đưa ra một số giải pháp nâng cao hiệu quả giảng dạy quyền con người trong trường đại học nói chung và trường Đại học Duy Tân nói riêng.^{§§§§§§§§} Bài viết "*Tiếp cận quyền con người trong giảng dạy chính sách hình sự*" phân tích về khái niệm tiếp cận quyền con người trong giảng dạy chính sách hình sự; phân tích về cơ sở chính trị, cơ sở pháp lý và cơ sở đạo đức trong tiếp cận quyền con người trong giảng dạy chính sách hình sự; phân tích làm rõ các nội dung của tiếp cận quyền con người trong giảng dạy các nguyên tắc của chính sách hình sự và đưa ra khuyến nghị nâng cao hiệu quả của tiếp cận quyền con người trong giảng dạy chính sách hình sự trong giai đoạn mới.^{¶¶¶¶¶¶¶¶} Bài viết "*Về nhu cầu và quan điểm tăng cường giáo dục quyền con người ở nước ta hiện nay*" đã phân tích làm rõ nhu cầu phải tăng cường giáo dục quyền con người cũng như các quan điểm về tăng cường giáo dục quyền con người ở Việt Nam hiện nay;^{*****} Bài viết "*Những*

^{¶¶¶¶¶¶} Vũ Công Giao và Nguyễn Thùy Dương (2022) Giáo dục quyền con người ở bậc đại học: Quan điểm của Liên Hợp quốc và thực tiễn ở Việt Nam, *Luật học (Đại học Quốc gia Hà Nội) - 2022 - no.3 - tr.65-73.*

^{*****} Trương Duy Kiên và Lê Xuân Huy (2022), Nguyên tắc, đối tượng và yêu cầu giáo dục quyền con người trong giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam hiện nay, *Tạp chí Pháp luật về quyền con người - 2022 - no.4 - tr.24-31.*

^{†††††††} Nguyễn Thị Tố Uyên và Trần Thị Hồng Lê (2022), Thúc đẩy giáo dục quyền con người trong giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam, *Pháp luật về quyền con người - 2022 - no.1 - tr.24-34.*

^{‡‡‡‡‡‡‡} Lục Việt Dũng (2023), Nâng cao chất lượng phổ biến, giáo dục pháp luật về quyền con người của chính quyền địa phương cấp huyện trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn, *Giáo dục lý luận - 2023 - no.356 - tr.79-83.*

^{§§§§§§§§} Lê Thị Châu (2022), Giảng dạy về quyền con người: thực tiễn tại Khoa Luật trường Đại học Duy Tân, *Pháp luật về quyền con người - 2022 - no.1 - tr.90-100.*

^{¶¶¶¶¶¶¶¶} Trần Hữu Tráng (2023), Tiếp cận quyền con người trong giảng dạy chính sách hình sự, *Tạp chí Khoa học Kiểm sát, Trường Đại học Kiểm sát, số 10 (72)/2023, tr.15-25.*

^{*****} Võ Khánh Minh (2015), Về nhu cầu và quan điểm tăng cường giáo dục quyền con người ở nước ta hiện nay, *Nhân lực khoa học xã hội - 2015 - no.7 - tr.18-27.*

vấn đề lý luận về các thành tố của giáo dục quyền con người” phân tích về mục tiêu của giáo dục quyền con người, các nguyên tắc của giáo dục quyền con người, chủ thể và đối tượng giáo dục quyền con người, nội dung, hình thức và phương thức giáo dục quyền con người;+++++++ Bài viết “*Tình hình nghiên cứu giáo dục quyền con người ở nước ta và những vấn đề đặt ra cần tiếp tục nghiên cứu*” đã phân tích khái quát tình hình nghiên cứu giáo dục quyền con người ở Việt Nam và những vấn đề đặt ra cần tiếp tục nghiên cứu, như tiếp tục nghiên cứu và luận giải cách tiếp cận đa ngành, đa phương diện, đa cấp độ về giáo dục quyền con người để phát huy vai trò của giáo dục quyền con người; tiếp tục nghiên cứu làm sáng tỏ một cách có hệ thống những vấn đề lý luận về giáo dục quyền con người... ++++++

4.8. Các công trình nghiên cứu các xu hướng phát triển của quyền con người, quyền công dân

Bài viết "*Về các xu hướng phát triển quyền con người trong giai đoạn hiện nay*" khẳng định: quyền con người là một loại "động lực" đặc biệt của sự tiến bộ kinh tế và xã hội, là một trong những yếu tố quan trọng nhất của sự phát triển có kết quả của xã hội và của nhà nước. Trên cơ sở phân tích sâu sắc bối cảnh toàn cầu hóa, khu vực hóa hiện nay, bài viết phân tích rõ bốn xu hướng phát triển của quyền con người là xu hướng quốc tế hóa về quyền con người; xu hướng khu vực hóa quyền con người;

xu hướng mở rộng sự giám sát quốc tế đối với việc tuân thủ quyền con người với sự trợ giúp của các cơ quan tư pháp và các cơ quan, tổ chức phi nhà nước khác; xu hướng dần dần đẩy quốc gia dân tộc "*ra khỏi*" lĩnh vực quyền con người và thay thế nó bằng thiết chế siêu quốc gia; xu hướng gia tăng sự không phù hợp giữa lý luận và thực tiễn thực hiện quyền con người, giữa tuyên bố mang tính hình thức về quyền con người và việc thực hiện chúng trong điều kiện toàn cầu hóa.+++++++ Cuốn sách "*Xu hướng mới về quyền con người*" đã phân tích một số vấn đề lý luận cơ bản về quyền con người, nhận diện xu hướng mới về quyền con người, đánh giá thực tiễn của một số xu hướng mới về quyền con người ở Việt Nam hiện nay nhằm giải quyết một số vấn đề cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn như: Cách hiểu về xu hướng quyền con người, bản chất của các xu hướng mới về quyền con người, xu hướng mới về quyền con người có phải là thể hệ (nhóm) quyền con người thứ tư hay không; xu hướng mới về quyền con người có đồng nghĩa với việc hình thành các quyền mới so với các quyền truyền thống, cơ bản đã có hay không; những xu hướng mới về quyền con người đã hình thành và phát triển ở Việt Nam như thế nào và giải pháp để tiếp tục phát triển các xu hướng mới về quyền con người ở Việt Nam.+++++++

V. Kết luận

Có thể thấy, quyền con người, quyền công dân là lĩnh vực nhận được sự

+++++++ Võ Khánh Minh (2015), Những vấn đề lý luận về các thành tố của giáo dục quyền con người, *Nhân lực khoa học xã hội - 2015 - no.5 - tr.19-39*.

+++++++ Võ Khánh Minh (2015), Tình hình nghiên cứu giáo dục quyền con người ở nước ta và những vấn đề đặt ra cần tiếp tục nghiên cứu, *Nhân lực khoa học xã hội - 2015 - no.3 - tr.3-14*.

+++++++ Võ Khánh Vinh (2023), Về các xu hướng phát triển quyền con người trong giai đoạn hiện nay, *Tạp chí Pháp luật về quyền con người*, số 1/2023, tr.11-21.

+++++++ Nguyễn Văn Cương (2021), Trương Hồng Quang, *Xu hướng mới về quyền con người: Lý luận và thực tiễn*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.

quan tâm đặc biệt của các nhà khoa học Việt Nam. Các công trình nghiên cứu tiêu biểu nêu trên cũng đã bao quát được khá toàn diện các vấn đề lý luận về quyền con người, quyền công dân: Từ các nghiên cứu về các quan điểm, tư tưởng về quyền con người, quyền công dân của nhà tư tưởng, Lãnh tụ Hồ Chí Minh vĩ đại, các công trình nghiên cứu toàn diện lý luận và pháp luật về quyền con người, quyền công dân đến các công trình chuyên sâu về các nguyên tắc, về phạm vi, vấn đề phổ quát hóa, vai trò, điều chỉnh pháp luật và xu hướng phát triển của quyền con người, quyền công dân ở Việt Nam. Những công trình này đã tạo ra nền tảng lý luận vững chắc trở thành phương pháp luận trong nghiên cứu về quyền con người, quyền công dân ở Việt Nam.

Thực tiễn công nhận, tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ quyền con người đã cho thấy một số vướng mắc, bất cập, như nhận thức về quyền con người của một số tổ chức chính quyền từ Trung ương đến địa phương và người dân chưa theo kịp sự tiến bộ của quyền con người; mức độ hoàn thiện thể chế pháp lý còn có những hạn chế; còn nhiều quy định về mặt pháp lý cần phải được nghiên cứu và quy định rõ ràng hơn; trình độ phát triển kinh tế - xã hội còn có những hạn chế nhất định nên ít nhiều có ảnh hưởng đến tăng trưởng kinh tế và cải thiện an sinh xã hội, đời sống của người dân làm hạn chế đến việc bảo đảm, bảo vệ quyền con người, quyền công dân...***** Mặt khác, Việt Nam đã và đang trong tiến trình hội nhập sâu, rộng với thế giới. Qua các công trình nghiên cứu cho thấy các thể chế, thiết chế, phương thức về công nhận, tôn trọng, bảo

đảm và bảo vệ quyền con người, quyền công dân của Việt Nam hiện chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu về hội nhập trong lĩnh vực quyền con người của quốc tế. Điều này ít nhiều làm hạn chế tiến trình hội nhập quốc tế sâu, rộng của nước ta với thế giới cũng như tạo ra những tác động tiêu cực đến quá trình công nhận, tôn trọng, bảo đảm và bảo vệ quyền con người, quyền công dân, từ đó ảnh hưởng đến mục tiêu tiếp tục hoàn thiện thể chế về quyền con người, quyền công dân để đáp ứng yêu cầu tạo động lực phát triển nhanh và bền vững đất nước trong giai đoạn mới của Đảng và Nhà nước ta.

Bối cảnh mới của đất nước đang đòi hỏi giới khoa học Việt Nam cần tiếp tục tăng cường các nghiên cứu về tăng cường bảo đảm, bảo vệ quyền con người, quyền công dân nhằm tạo động lực phát triển đất nước trong giai đoạn mới. Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09 tháng 11 năm 2022 của Hội nghị lần thứ sáu Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền Xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới đã khẳng định: *“Qua hơn 35 năm đổi mới và hơn 30 năm thực hiện Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên Chủ nghĩa xã hội (Cương lĩnh năm 1991, bổ sung, phát triển năm 2011), công cuộc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng đã đạt được những thành tựu rất quan trọng... Quyền con người, quyền công dân theo Hiến định tiếp tục được cụ thể hóa bằng pháp luật và thực hiện tốt hơn trên thực tế; dân chủ*

***** Vũ Hoàng Công, Bảo đảm và thực hiện quyền con người ở Việt Nam trong điều kiện hội nhập quốc tế, Tạp chí Cộng sản online. Nguồn: <https://tapchicongsan.org.vn/web/guest/nghien-cu/-/2018/26259/bao-dam-va-thuc-hien-quyen-con-nguoi-o-viet-nam-trong-dieu-kien-hoi-nhap-quoc-te.aspx>.

trực tiếp và dân chủ đại diện được tăng cường”. Nghị quyết cũng chỉ rõ: “Tuy nhiên, công cuộc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam vẫn còn những hạn chế, bất cập, có mặt

chưa đáp ứng yêu cầu phát triển, quản lý và bảo vệ đất nước trong tình hình mới...; cơ chế bảo đảm quyền làm chủ của Nhân dân, quyền con người, quyền công dân có mặt chưa được phát huy đầy đủ; cải cách

*hành chính, cải cách tư pháp chưa đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước...”*****. Điều này cho thấy, thời gian tới, việc tiếp tục đẩy mạnh nghiên cứu toàn diện về quyền con người, quyền công dân nhằm đưa ra các giải pháp hoàn thiện thể chế, thiết chế về quyền con người, quyền công dân là yêu cầu cấp thiết đặt ra cho các nhà khoa học trong cả nước nhằm góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu quan trọng mà Đảng và Nhà nước đã đặt ra.*

THE CURRENT STATE OF RESEARCH ON HUMAN RIGHTS AND CIVIL RIGHTS IN VIETNAM

*Do Thi Kim Dinh******

***Abstract:** Human and civil rights, being important issues in each country, highlight the role of people not only as the subjects of society but also as important resources in the country. This underscores the importance of research on human rights and civil rights, a field that always receives special attention from scientists. This article summarizes the results of typical research works in Vietnam in the recent period on human rights and civil rights. By doing so, it empowers the audience to clearly perceive the current situation of research on human rights and civil rights, thereby guiding more appropriate orientations in research on human rights and civil rights in the new period.*

***Keywords:** research, current situation, human rights, civil rights.*

***** Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09 tháng 11 năm 2022 của Hội nghị lần thứ sáu Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền Xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới. Website: Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam. Nguồn: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/nghi-quyet-so-27-nqtw-ngay-09-11-2022-hoi-nghi-lan-thu-sau-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-xiii-ve-tiep-tuc-xay-dung-va-9016>.

***** Hanoi Procuratorate University